

man ikke taler

Suraya Sadeed

Suraya Sadeed er født i 1952 og opvokset i et velhavende hjem i Kabul, hvor faderen var guvernør. Efter russernes invasion af Afghanistan flygtede hun med mand og barn til USA, hvor hun hurtigt fik skabt sig en karriere som ejendomsmægler. **Organisationen HTAC** (Hjælp Afghanistans Børn) blev grundlagt i 1993, og siden har den bidraget med nødhjælp, medicinsk udstyr og undervisningsmidler til det krigshærgede land. **Sadeed** har gennem årene modtaget adskillige priser for sin indsats. **Suraya Sadeed** mistede sin mand i 1993, men giftede sig for få år siden med Aziz Qarghah.

på terrorangrebene 11. september. Og 10 år efter er det stadig ikke lykkedes for den afghanske regering eller de udenlandske styrker at bringe fred til landet.

Igen gennem alle årene har Suraya Sadeed og hendes organisation uddelt nødhjælp og oprettet sundhedsklinikker, men hjerte-barnet og vigtigste indsatsområde har fra starten været uddannelse. Hvad enten det har været i form af små hemmelige pigeskoler i Kabuls kældre skjult for Taleban eller som i dag, hvor 100.000 børn og unge går i organisationens skoler og ud over grundlæggende færdigheder også lærer at talens fredens sprog.

- Mod slutningen kan du se, hvordan aggression og had mellem de forskellige etniske grupper er afløst af forståelse for, at det er okay at have blå øjne, det er okay at have en anden tro, og det er okay at være kvinde i et totalt mandsdomineret samfund. De lærer, at krig og had ikke er vejen frem, og at hvert eneste liv er af uendelig værdi, uanset om du er muslim, kristen eller hindu.

Suraya Sadeed minder venligt om, at hun ikke kunne have gjort det, hvis ikke hun havde haft en uddannelse.

Hun insisterer på, at kvinder skal have hjælp til at læse og skrive for at kunne forstå deres rettigheder, og hun understreger, at man ikke kan sikre børns sundhed, hvis man ikke lærer deres forældre, hvad sundhed er.

Uddannelse giver håb

Og adskillige møder med unge knægte bevæbnet med alt for store våben eller med erklærede mål om at ofre sig selv i en selvmordsaktion har styrket hendes tro på, at kun med uddannelse kan fred erstatte krig.

- Hvis du sidder og taler med ham, vil du opdage, at under macho-facaden er der en dreng, der er blevet svigtet, har set sine forældre blive dræbt og har fået huset brændt ned, og han har mødt en religiøs fanatiker, der har fortalt ham, at den eneste vej frem er at slå sig selv ihjel for på den anden side venter en bedre verden.

- I virkeligheden er han bare en skrøbelig person, der aldrig har oplevet fred og kærlighed, og han er desperat efter, at nogen skal give ham noget håb. Det kan vi give ham gennem uddannelse, siger Suraya Sadeed, der erkender, at det ikke er en mirakelkur.

- Det tager seks måneder at forvandle en ung mand til en professionel soldat, der kan slå ihjel. Det tager 16 år at skabe en professionel lærer. Uddannelse tager tid, men det er en investering for livet. Det er en gave, der aldrig forsvinder, når først du har fået den.

Ambitioner

For Suraya Sadeed selv er det arbejdet i HTAC, der er den største gave.

- For er vi ikke sat i verden for at gøre en forskel? spørger hun og fortsætter:

- At række ud mod andre, hvis du kan. At man ikke bare tager, men også giver. Det er det, der skaber dig som menneske.

Og selvfølgelig har der været dage, hvor hun har lukket døren, hevet gardinerne for og sidet der i mørket og bandet det hele langt væk. Når rejser har været for skræmmende, når lokale banditter har gjort arbejdet næsten umuligt, og når pengekassen er ved at være tom. Men næste dag møder hun alligevel på kontoret.

- For så husker man jo de uskyldige ansigter og hvor meget håb, de har. Deres historier bliver en del af dig. Deres lykke og sorg. Og du har pludselig fået en enorm familie.

Men selv om hun er nået langt, er der stadig lang vej igen. Håbet er, at programmet med tiden vil kunne nå ud til seks millioner børn og unge, og gerne i en form så ansvaret med tiden alene ligger hos den afghanske regering. Bliver det en dag virkelighed, har Suraya Sadeed dog ikke tænkt sig at pensionere engagementet.

- Ork nej, så finder vi et nyt land at hjælpe.

Af Bine Madsen
Dagbladernes Bureau

I Afghanistan er 65 procent af befolkningen under 35 år. Det er mennesker, der er født og opvokset i krig og derfor ikke har nogen forestillinger om, hvad fred betyder. Foto: Jewel Samad/Polfoto

En modig kvinde

■ Suraya Sadeed trodsede frygt, krig og kriser, da hun rejste tilbage til Afghanistan for at hjælpe folk i nød

BIOGRAFI

Suraya Sadeed:
"Den forbudte pigeskole"
★★★★★

Da Sadeed ville hjælpe ofrene efter et jordskælv i Afghanistan, fløj hun over bjergene i en gammel helikopter gennemhullet af kugler. Der var for mange passagerer med, og piloten røg hash under hele turen.

Det er imidlertid ikke den eneste halsbrækkende udfordring, som Sadeed har mødt i sine anstrengelser for at hjælpe det afghanske folk. Hun har sagt bevæbnede mænd imod, hun har undveget kuglerne fra snigskytter i Kabul, og hun har stædigt samlet mange millioner dollar ind til nødlidende.

Suraya Sadeed flygtede til Amerika, da hun var ung og stiftede senere i livet en forening, som skulle hjælpe afghanske børn. Derefter rejste hun gentagne gange tilbage til Afghanistan for at hjælpe folk i flygtningelejrene efter jordskælvene, og da Taleban var ved magten. Mest for at holde øje med, om hendes indsamlede penge rent faktisk gik til de rigtige.

Biografien om Sadeeds rejser og hendes engagement er fantastisk. Læseren får det hele med, alle de tanker Sadeed har tænkt undervejs, også om hendes splittede kultur med to sæt værdier. Hun formår blandt andet at vende nogle af læserens forestillinger om den muslimske verden på hovedet.

Bogen er hurtig at læse, fordi fortællingen flyder godt. De farlige og sørgelige situationer, som Sadeed kommer i, er beskrevet nøjternt, hvilket er elegant, fordi det virker søgt med store ord, når oplevelserne har været slemme nok i sig selv.

Det eneste negative, der er at sige om bogen, er, at fortællingen om pigeskolerne i virkeligheden ikke fylder mere end halvdelen, så titlen virker en smule malplaceret. Men den er så god, at det godt kan tilgives.

Om bogen

Suraya Sadeed, "Den forbudte pigeskole", 288 sider, 269 kroner, Gads Forlag.

Af Stine Charlotte Hansen
stch@fyens.dk

BOG LAGER SALG

Sommeroprydning!
Titusindvis af bøger og magasiner sælges til aldeles urimeligt lave feriepriser!

5,- / bog
2,- / blad

Fra fredag den 3. til søndag den 5. juni alle dage 10.00-16.00 Østre Stationsvej 42-44 i baghuset

- Hvorfor tror du, at en 14-årig dreng beslutter sig for at blive selvmordsbomber? Hvad går der gennem hovedet på ham, og hvordan kan vi ændre det? Der findes jo ikke en pille, vi kan give ham. Det bliver nødt til at ske gennem uddannelse.
Foto: Carsten Lauridsen